

Občianske noviny

HLAS

Trenčianske Stankovce

02/2019

hlas.stankovce@gmail.com

Dobrý deň

Dobrý deň – týmito dvomi krásnymi slovami sa oslovujeme na ulici, v obchode či kdekoli pri stretnutí človeka s človekom. Nezáleží na tom, či sa poznáme, alebo nie. Je to prejav vzájomnej úcty. Smutne však konštatujem, že týchto čarovných slov pri stretnutiach ubúda. Kladiem si otázku: „Je to rýchlou dobou, na ktorú mnohokrát všetko zvädzame, množstvom povinností, nárokmi v práci, nedostatočnou výchovou v rodine či v škole.....?“

Odpoveď som zatiaľ nenašla. Čo sa to s nami ľuďmi deje? Chodíme zamyslení, nevšímaví, neregistrujeme ani sami seba – reálnu ľudskú bytosť. Bolo to tak vždy? Určite nie. Naši predkovia v minulosti mnohokrát zápasili o prežitie, napriek tomu sa vedeli tešiť o života a pozdrav patrila k základným prejavom slušnosti a ľudskosti. Doba sa, žiaľ, zmenila, spolupatričnosti medzi nami – ľuďmi, ubúda a začínam mať pocit cudzinca vo vlastnej dedine či domovine.

Zamyslime sa a skúsme to zmeniť! Dobré ráno, deň či večer! Tak málo stačí, aby sme si prejavili vzájomnú úctu a s príjemným úsmevom pridáme aj pohladenie duše.

Eva Beňovičová

Ako prežijeme

Blíži sa 30-te výročie nežnej revolúcie. Niečo z nej sa dá hodnotiť pozitívne, ale niečo zasa aj nie. Konkrétne mám na mysli poľnohospodárstvo a to hlavne potravinovú bezpečnosť a samostatnosť nášho štátu. V roku 1989, ešte ako Československo, sme mali 93-95 % výrobu a spotrebu z vlastných zdrojov. Dovážali sa len banány, citrusové plody a to čo sa v našich zemepisných šírkach neurodilo, alebo sme to nedokázali vyrobiť.

Dnes je naša potravinová spotreba z vlastných zdrojov cca na 38%. To znamená, že 62 % potravín dovážame. Prejedáme si vlastnú budúcnosť a budúcnosť vlastných detí. A dovážame „salmonelózy“ kurence z Brazílie, rakovinné vajcia z Holandska, mäso šialených kráv z Britských ostrovov, podozrivé bravčové z Poľska, modifikovanú kukuricu z USA, mlieko, mliečne výrobky, zemiaky a zeleninu z celej Európy či sveta.

Bryndzu, o ktorú sme bojovali, aby bola uznaná, že krajina pôvodu je Slovensko, budeme čoskoro dorábať z mlieka dovážaného z okolitých štátov. Potraviny sa prevážajú stovky, či tisícky kilometrov, aj cez pol zemegule. Úroda sa zbiera nezrelá, nekvalitná a „dozrieva“ počas cesty v kontajneroch. A potom aj tak chutí.

Vo vyspelých štátoch západnej Európy a sveta je poľnohospodárstvo všade dotované. U nás sa dotácie znížili na minimum a najviac dostanú paradoxne tí, ktorí nezasejú, ale len pokosia „zelinu“ na kedysi úrodných poliach. A svetový kapitál nám nadiktuje, čo a za koľko nakúpime od nich. Pritom aj tak dokážeme dorobiť kvalitné potraviny či mäso, no za vyššie ceny u nás nepredajné, a tak sa vyvezú napríklad do Nemecka. Predáme kvalitu a dovezieme lacný „šunt“.

Za „totalitu“ sa dbalo na to, aby sa neznižovala výmera obrábanej pôdy, ba naopak rekultivovali sa aj menej kvalitné pôdy a výmery narastali. Boli určené bonity, podľa ktorých sa pes-

tovali potraviny vhodné pre danú oblasť a podľa ktorých boli aj vyplácané dotácie. Dnes musí každému človeku, nielen poľnohospodárovi, srdce zaplakať, keď vidí ako na najúrodnejších pôdach na Slovensku vyrastajú nákupné centrá, parkoviská, či firmy, z ktorých mnohé prežijú snáď len 10 či 20 rokov, pokiaľ je u nás lacná pracovná sila. Nebudú mať problém zrušiť svoju výrobu u nás a postaviť novú ďalej na východe, kde je pracovná sila ešte lacnejšia. A nám tu zostane len zdevastovaná a zabetónovaná zem.

Poľnohospodári sú „bohmi“ a štátom trestaní ľudia. Je sucho, nenaprší – neurodí sa, nie je čo predáť. Naprší moc, voda zaplaví polia – neurodí sa, nie je čo predáť. Uderia jarné mrazy, zamrznú stromy v kvete – neurodí sa, nie je čo predáť. Je ideálny rok – urodí sa bohato. Ale všetkým, nie je komu predáť. Tých úrodných rokov je však tuším čím ďalej menej a menej. Viac už býva tých menej úrodných.

Neobrábame pôdu, ktorú máme a ešte ju aj predávame zahraničným záujemcom. Bud' priamo, alebo cez tzv. bielych koňov. A tak tu veselo skupujú pôdu Nemci, Holanďania, Dáni. Až raz naše deti či vnuci zistia, že sú vlastne cudzincami vo vlastnej krajine. Potom sa možno obnoví aj poľnohospodárstvo u nás. Ale nakupovať a platiť bude zahraničnému kapitálu, ktorý si bude diktovať svoje ceny. A jeť bude treba stále každý deň.

Ako to vlastne všetko prežijeme?

Pavol Múdry

Oddychové centrum

Aktualita

Jedným z miest, kde občania obce trávili voľné chvíle bolo i Oddychové centrum. Jeho priestory boli často využívané aj organizáciami či firmami na spoločenské podujatia. V súčasnosti, mimo aktivít OŠK, je v priestoroch OC ticho. Dôvodom je odchod posledného nájomcu - spoločnosti STLF s.r.o., Trenčín (za ktorou stáli akcionári futbalového klubu AS Trenčín). Myslím si, že by bolo vhodné v krátkosti popísať jeho problematiku.

Oddychové centrum bolo obcou dané do užívania v roku 2006. Prvým nájomcom bola firma Bonas. Tento nájomca upravil priestory na komerčné využitie, ktoré v podstatnej časti slúžilo až do súčasnosti. Napriek tomu, že nájomná zmluva na uvedené priestory bola uzatvorená do roku 2016, obec ukončila nájomný vzťah s firmou Bonas v roku 2009 z dôvodu neplnia podmienok nájomnej zmluvy.

V tom istom roku sa začali rokovania s novým záujemcom – futbalovým klubom AS Trenčín (spoločnosť STLF). Vzhľadom na skúsenosti s predchádzajúcim nájomcom, postup obce bol opatrnejší. Nový nájomný vzťah sa po dlhých rokovaní podpísal a trval viac ako

deväť rokov. Predpokladalo sa, že uzatvorená zmluva bude výhodná pre obe strany. AS Trenčín si zabezpečil ubytovanie, stravovanie mladých futbalistov, zároveň si vytváral priestor pre plánované vybudovanie futbalovej akadémie, ku ktorému z viacerých dôvodov však nedošlo. Na druhej strane obec získala trvalý príjem za nájom objektu Oddychového centra, ktorým boli vyriešené i prevádzkové náklady na réžiu priestorov využívaných OŠK Trenčianske Stankovce.

Pred uzatvorením nájomnej zmluvy bolo potrebné, aby sa nový nájomca (STLF) finančne vysporiadal s inventárom s pôvodným nájomcom. Pri jednaniach obec požadovala vytvorenie správcovskej spoločnosti, ktorá mala riešiť

organizáciu, spravovanie, údržbu a využitie vybudovaných športovísk v rámci OC tak, aby boli z príjmov tejto činnosti vykrývané náklady na energie a údržbu športovísk. Vzhľadom na opakované problémy s údržbou športovísk však obec v roku 2012 prevzala zodpovednosť za uvedené priestory. Hlavný dôvod bol, aby sa zamedzilo prípadným škodám na majetku obce. V roku 2011 AS Trenčín vybudovalo ihrisko s umelou trávou s rozlohou 30 x 50 m, ktoré podľa platnej zmluvy malo po ukončení nájmu prejsť do užívania obce.

AS Trenčín po vybudovaní tréningových plôch na Ostrove v Trenčíne, ako aj možnosti ubytovania hráčov v Trenčíne, avizoval koncom roka 2018 záujem o predčasné ukončenie pôsobenia na Oddychovom centre v našej obci. K spôsobu ukončenia nájmu boli na úrovni obce a nájomcu viaceré jednania. Po schválení ukončenia nájmu Obecným zastupiteľstvom bolo potrebné spracovať podmienky pre verejnú súťaž za účelom obstarania nového nájomcu.

Súčasne boli posúdené ubytovacie priestory, ktoré po dvanástich rokoch užívania potrebujú viaceré opravy. Na poslednom zastupiteľstve poslanci schválili zmenu v rozpočte na opravy sociálnych zariadení predbežne vo výške 40 tisíc eur. Zároveň boli schválené zastupiteľstvom podmienky verejnej súťaže. Po vyhodnotení súťaže by mali pokračovať jednania s novým záujemcom s cieľom uzatvorenia nájomnej zmluvy. Zo strany obce bude určite záujem o čo najskoršie otvorenie Oddychového centra za podmienok, ktoré budú akceptovateľné pre obe strany. Verme, že priestory OC nebudú uzatvorené na dlhú dobu.

Jozef Kadák

Fašiangové variácie

Zvyky

V prvú marcovú sobotu sa zišlo niekoľko nadšencov, dospelých i detí z Folklórneho súboru

Rozvadžan pred Základnou školou v našej obci. Najprv len tak postávali a potom to začalo.

Prišla skupina „*rómskych obyvateľov*“, výborných muzikantov spoločne s malými deťmi. Krásna malá cigánska princezná, piráti i tanečnica pútali pozornosť všetkých.

No a keď sa k nim pridali veselí strigy s „elfom“ hrajúcim na starom trombone, bolo o zábavu postarané. „*Rómski muzikanti*“ vyhrávali a s veselým spevom sa sprievod od školy pobral k Obecnému úradu. Deti v kožuškách tancovali, chlapci vyskakovali, hudobníci hrali. Veselo bolo napriek nepriazni počasia. Chlad prenikajúci až do kostí bolo treba zahnať niečím ostrejšim.

Dospelí folkloristi ponúkli prítomným za kašíštek a už sa to okolo muzikantov točilo tancujúcimi a spievajúcimi. Výborná kapustnica chutila všetkým a určite zahrala malých i veľkých. Bol to vydarený deň a poďakovanie patrí všetkým, ktorí sa na ňom akýmkoľvek spôsobom podieľali.

Terézia Kadáková

21. Ples športovcov

Spoločenský život

Pekne vyzdobená sála, nádherné róby a výborná atmosféra sa podpísali pod 21. Ples športovcov. Uskutočnil sa už tradične v Spoločenskom dome v Trenčianskych Stankovciach 9. februára 2019 pod patronátom OŠK Trenčianske Stankovce.

O siedmej hodine večer sa celá ceremónia začala. Pri vstupe hostí vítali „traja mušketieri“ v dobových kostýmoch a naše pani hostesky všetkých ponúkli štamprlíkom pálenky. Tristo baviacich sa ľudí posadili na prichystané a vo-

pred vybraté miesta v sále. Niečo po ôsmej večer nás svojimi pesničkami milo pobavila a zahriala pri srdci Lenka Filipová, úspešná česká umelkyňa. Jej vystúpenie znelo sálou celú hodinu.

Pohostenie na stoloch, vynikajúca večera s dobrým vínom a kávičkou boli prichystané ako občerstvenie hostí. V predných radoch boli vystavené lákavé ceny do tomboly od štedrých sponzorov, ktoré si po polnoci rozobrali vyžrebovaní výhercovia. Ešte pred žrebovaním cien z tomboly bolo prichystané prekvapenie večera. Bolo ním vystúpenie Petra Pačuta – slovenského Fredieho Mercuryho. Energické a nestarnúce pesničky od skupiny QUEEN roz-tancovali a rozospievali celú sálu. Nebolo nohy, ktorá by odpočívala pri stole.

Ľudia sa bavili, ako to už býva každým rokom aj tentokrát pod taktovkou Igora Kulicha a jeho kapely Terminál až do rána bieleho. Nesmieme zabudnúť na nádherné vyzdobenú sálu a vstup do nej, ktoré mali „na svedomí“ naše dievčatá. Ďakujeme všetkým organizátorom, účinkujúcim a hosťom za atmosféru na jednotku.

Monika Pevná

Robíme to pre deti O.Z., Vrchárska koruna Trenčianska a SNM - Múzeum Milana Rastislava Štefánika

Vás pozývajú na SLÁVNOSTNÝ VÝSTUP pri príležitosti 100. výročia úmrtia Milana Rastislava Štefánika

Štart: Rodný dom v Košariskách

Ciel': Mohyla na Bradle (turisti, cyklisti, bežci)

9.30 - 11:00 hod. - Registrácia a prehliadka Múzea MRŠ

11:00 hod. - Slávnostný výstup

12:30 hod. - Spomienka na Bradle

Každý vopred registrovaný účastník obdrží pamätný list.

Registrujte sa na: <https://www.robimetopredeti.sk/registracia/mrstefanik>

Tešíme sa na Vás 12. mája 2019

Robíme to pre deti – Občianske združenie

Zo života v obci

Občianske združenie – **Robíme to pre deti** oznamuje širokej verejnosti i svojim podporovateľom kalendárium podujatí pre rok 2019, ktoré pripravilo vo svojej réžii:

● 13. 4. 2019 Deti chránia prírodu – Jarné upratovanie a sadenie stromčekov

Partneri: ZŠ Trenčianska Turná, Obec Trenčianska Turná

Miesto: Trenčianska Turná – Patlíková

● 3. – 4. 5. 2019 Výstava k 100. Výročiu úmrtia M. R. Štefánika

Partneri: ZŠ Trenčianska Turná

Miesto: ZŠ Trenčianska Turná

(4. 5. 2019 otvorené pre verejnosť)

● 6. 5. 2019 Prednáška a výstava k 100. Výročiu úmrtia M. R. Štefánika

Partneri: ZŠ Trenčianske Stankovce

Miesto: ZŠ Trenčianske Stankovce

● 12. 5. 2019 Slávnostný výstup na Bradle – cyklisti, bežci, turisti

Partneri: Vrchárska koruna Trenčianska, SNM – Múzeum MRŠ v Košariskách

Miesto: Rodný dom v Košariskách – Mohyla na Bradle

● 29. 6. 2019 Tour de pedál – Turniansky pedál a pálenie žiackých knižiek

Partneri: ZŠ Trenčianska Turná, Obec Trenčianska Turná

Miesto: Trenčianska Turná – Patlíková

● 1. 9. 2019 Tour de pedál – Bodovský pedál a rozlúčka s letom

Partneri: Vrchárska koruna Trenčianska, Obec Trenčianske Stankovce

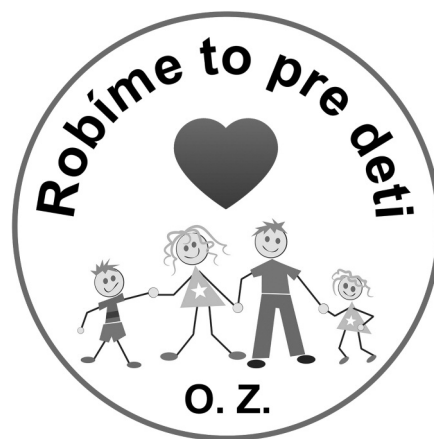
Miesto: Bodovka – Sihoť (areál Tankových dní Laugarício)

● 14. 9. 2019 Deti chránia prírodu – Jesenné upratovanie a prednáška včelára

Partneri: ZŠ Trenčianske Stankovce, Vrchárska koruna Trenčianska

Miesto: Bodovka – Sihoť (areál Tankových dní Laugarício)

Radovan Ziegler

Chýrny organár z Rozvázdz

Historické postavy

Bývalé obce, z ktorých neskôr vznikla naša obec Trenčianske Stankovce, boli v minulosti rodiskom alebo pôsobiskom mnohých významných osobností kultúrneho a spoločenského života, ktorí sa natrvalo zapísali do dejín slovenskej vedy a kultúry, a výrazným spôsobom prispeli k zviditeľneniu našej obce. Medzi takéto osobnosti môžeme určite zaradiť aj chýrneho organára a opravára hudobných nástrojov, Jána Pevného z Rozvázdz.

Ján Pevný pochádzal zo štyroch detí gazdu Adama Pevného z Rozvázdz, staré číslo domu 18 (dnes 9). Bol prvorođený syn a narodil sa 13. februára 1836. Do školy chodil k znamenitému učiteľovi **Pavlovi Mikulíkovi** v Malých Stankovciach. Po svojej matke rod. Blaškovej z Hámrov, zdedil tichú povahu a vzácny dar, lásku i veľké nadanie v hudbe a speve. Medzi povinnosti detí na dedine patrilo aj pasenie husí, kôz a dobytky. V malostankovskom evanjelickom kostole pravidelne ťahával mechy na organe pánu rektorovi. Prítom sledoval tóny i akordy píšťal pri chrámovom speve. Keď vychodil školu a dorastal do mládeneckých rokov, vedel zaspievať všetky piesne z Tranoscia, ale aj ľudové piesne. V dedine utvoril spevácky krúžok z mládeže.

Žil v spoločnej domácnosti s otcom a bratom Adamom a dobre si vychádzali. Ale prišiel jeden konflikt, ktorý výrazne ovplyvnil jeho ďalší život. Bolo to vraj v roku 1865, keď doznievalo babie leto. Otec – hlava rodiny, sa radil so synmi, ktoré práce podľa naliehavosti treba najskôr porobiť, pokiaľ nepríde zima. Vyslúžilý vojak Ján bol toho názoru, že snopy obilia, uložené v stodole, treba čo najskôr cepami vymlátiť na mlatobni, aby myši zbytočne nestenčovali zásoby chlebička. Otec a brat Adam sa postavili na stranu žien, ktoré medzitým vyvliekli spod šopy trlice, a dali sa do trepania konopí pod prístreškom sušiarne. Citlivý a ústupčivý Ján so slzami v očiach strhol z hlavy polotvrdý a od potu pre-siaknutý okružlý širák, a stojac pred vrátami stodoly na podvale humna, naznačil ním vo vzduchu kríž, a pred otcom zažehnal sa so slovami:

„Moja noha už nikdy neprekročí prah tejto stodoly.“ Potom sa vytratil nepozorovane z domu i dediny, a odišiel, nik nevedel kam.

Také sú náznaky, že odišiel do sveta a cez Moravu zamieril do Sliezska, kde zakotvil v meste **Krnowe**. Tu sa vyučil v krátkom čase za organára a ladiča. Potom sa vrátil na stredné a východné Slovensko. Začal pracovať a čoskoro sa vypracoval na chýrneho majstra organára. Vítaný bol na každej fare, u rektora i organistu, v kaštieloch a všade, kde mali harmónium, organ alebo klavír. Zvučné meno majstra organára a ladiča Pevného preniklo i do cudziny, kam bol zvaný na šľachtické dvory. Všetky pomôcky potrebné k svojej profesii si zhotovoval sám. Do zliatiny, z ktorej si pripravoval ladičky, pridával vraj i dukáty. Po ôsmich rokoch túlania sa svetom, prvý raz navštívil rodné Rozvázdz. Zmieril sa s otcom a všetci sa mali ďalej radi. Pod šopou rodného domu zriadil si dočasnú dielňu. V nej spod majstrových rúk vyrastal od základu nový, jednomanuálový organ pre zbor do Slatiny nad Bebravou. Z rodiska odchádzal za prácou všade, kam bol pozývaný. Potom sa zase vracal domov. Ale po rokoch sa nanovo vybral na dlhšie do sveta. Najradšej vždy zavítal do Banskej Štiavnice, kde sa zdržoval i stravoval v rodine hostinského **Hamráka**. Všetci členovia rodiny si obľúbili dobráckeho majstra organára natoľko, že mu zverili svojho jediného syna, aby ho vyučil za organára.

Ján Pevný sa uplatnil tiež ako technik - konštruktér. Spolu so strojným zámočníkom Františkom Vlčekom zostrojili bicykle, nazývané

v 2. polovici 19. storočia „rýchlobežkami“. V roku 1870 absolvovali jazdu na bicykli až do redakcie Slovenských národných novín. Táto skutočnosť poukazuje, že Slováci, hoci žili v ťažkých a skromných pomeroch, vedeli sa vyrovnávať s technickým pokrokom nastupujúcim v 2. polovici 19. storočia. Teda nielen Paríž a iné svetové mestá mali svojich konštruktérov, ale mali ich aj Slováci. Pevného pomocník pri zostrojení bicyklov František Vlček býval v Sedličnej č. 22 (vtedy) s manželkou Pavlínou, rod. Mikulíkovou a 24. 12. 1894 sa im narodil syn František Pavol, na ktorého si možno spomenú naši starší spoluobčania.

V letných mesiacoch roku 1893 majster Pevný posledný raz vykročil za chlebom do okolia Banskej Štiavnice a Levíc. V sprievode obľúbeného učňa Hamráka, ktorý pomáhal odnášať pomocné nástroje, išiel od dediny k dedine. V júlovom sparnom dni dorazili do chotára obce Horša pri Leviciach. Tõňa ostrohy d'ateliny stojacej popri ceste zlákala obidvoch vyčerpaných k odpočinku. Upadli skoro do tuhého spánku. Keď sa učeň prebral, majster ešte spal. Po dlhom čakaní sa učeň rozhodol zobudiť majstra. Až vtedy zistil, že majster je nehybný a studený. Prelaknutý bežal do dediny Horše, kde to oznámil richtárovi. Úradný lekár potom zistil, že Ján Pevný zomrel na infarkt dňa 29. júla 1893. Rozžalovaný učeň Hamrák sa ponáhlal domov, aby rodičia z Banskej Štiavnice podali telegraficky smutnú správu do Rozvázdz. Keď príbuzní prišli na pohreb do Horše, Jána Pevného už práve pochovali. Rodina Hamráková vystrojila svojmu vzácnemu priateľovi dôstojný pohreb. Adam Pevný, brat nebohého, nechal zhotoviť pomník z pieskovca, ktorý po žatve v roku 1893 osadili nad hrobom organára s textom, ktorý zložil vtedajší malostankovský národovec, učiteľ a básnik Michal Kišš.

spracoval: Štefan Šmatlák

Použitá literatúra: Článok v Trenčianskych novinách, rok 1968, číslo 51 – 52, autor Ján Kudla

Mimoriadny úspech vo Viedni

Trenčiansky región je známy predovšetkým výrobou kvalitných destilátov. Je však veľmi nezvyčajné, ak sa naša oblasť spája s vinohradníctvom alebo s vinárstvom. O takýto zázrak sa pričínil náš spoluobčan Jozef Kutaj, ktorý sa stal svojím prístupom a hlavne kvalitným vínom dorobeným vo vlastných viničiach konkurencieschopným aj najvyhlásenejším vinárstvom z celého sveta.

V minulom roku sa zúčastnil na jednej z najväčších a najvýznamnejších súťaží vinárskeho sveta AWC Vienna. Počet prihlásených vzoriek vín sa pohybuje každoročne okolo 12 000 a počet zúčastnených vinárstiev dosahuje vyše 1700 z takmer 40 krajín celého sveta. A v takejto mimoriadnej konkurencii uspeli aj vzorky z jeho vinárstva VINUM KULT.

Majiteľ vinárstva Jozef Kutaj s uspokojením skonštatoval, že ho veľmi teší tohtoročný úspech hodnotených vzoriek, ved' z prihlásených vzoriek boli ocenené nasledovné: „Alibernet 2015 - **zlatá medaila**, Pálava 2017 - **zlatá medaila**, Zweigeltrebe rosé 2017 -

strieborná medaila, Rulandské šedé 2017 - **strieborná medaila**, Sauvignon 2017 - **strieborná medaila**, Pesecká Leánka 2017 - **strieborná medaila**, Merlot 2016 - **strieborná medaila**. Len tri desatiny bodu chýbali do udelenia striebornej medaily aj Rizlingu vlašskému 2017 a ružovému Cabernetu Sauvignon 2017, a tak bola vínam udelená Pečať kvality. Ocenenia sú pre nás o to vzácnnejšie, že väčšina vín (PÁL, RŠ, SVG, RV, ZW) pochádza z prvej plnohodnotnej úrody vlastného vinohradu v Novom Meste nad Váhom. Naznačuje tak jeho veľkú kvalitu, ako aj potenciál do budúcnosti a našu celoročnú správnu prácu v ňom.”

Všimli sme si

Akým spôsobom sa hodnotia predložené vzorky?

„Keďže na hodnotenie vína neexistujú objektívne metriky, ktoré sa dajú exaktne merať, tak si dovoľím krátky exkurz do systému štandardného hodnotenia. Víno sa hodnotí per partes (po častiach) v štyroch kategóriách vzhľad, vôňa, chuť a celkový dojem. Najmenej bodov môže víno získať za čírosť a najviac za harmóniu chuti. Navyše na ohodnotenie vína má degustátor pomerne málo času a hodnotí na základe veľmi malej vzorky. A väčšinou sa hodnotí anonymne. Degustátor navyše netuší, odkiaľ víno pochádza, a tak vôbec nezhľadňuje, čo je pre danú oblasť prirodzené a čo nie. Takto postavený systém hodnotenia sa snaží o nejakú mieru objektivity, ale má svoje vážne systémové nedostatky. Keď to zjednoduším, tak sa v podstate hodnotí primárne intenzita a kvalita prvého dojmu a vôbec sa neposudzuje charakter, pitnosť a perspektíva vína. Víno hodnotíte hlavne pre seba a svojich priateľov. Nezabúdajte dávať vinárom spätnú väzbu. Pri svojom hodnotení sa neunáhľite – jeden dúšok spravidla nestačí. Dobré víno sa dá jednoducho poznať aj tak, že máte chuť na ďalší pohár. Toto, samozrejme, platí iba pre tých, čo víno nepokladajú za alkohol. O tom, prečo víno nie je alkohol nabadúce.”

Akým spôsobom sa môžeme dostať k týmto výnimočným vínam?

„Na systém predaja sme pre vás vytvorili kontaktný formulár, cez ktorý je možné víno objednať. Vína objednávajte priamo na mailovej adrese cez kontaktný formulár na našej stránke www.vinumkult.sk, v podstránke kontakty, prípadne v pracovných hodinách telefonicky.”

Ďakujem za rozhovor a prajem ešte veľa úspechov a radosti v náročnej práci.

Vendelín Sedláček

Tankové dni 2019

Bleskovka

Začiatkom leta sa pravidelne konajú v katastri našej obce „vojenské manévry“ pod názvom Tankové dni Laugaricio. Spýtali sme sa pána Simeona, hlavného organizátora podujatia, v akom stave je príprava na 7. ročník podujatia, ktoré presahuje rámec našej republiky.

Pán Simeon nám povedal: „Prípravy sú v plnom prúde. Hlavná časť podujatia sa uskutoční 29. júna 2019 (sobota) od 10:00 v známom areáli pri Bodovskom rybníku. Hlavná časť programu bude zameraná k 75. Výročí SNP a pokúsime sa zopakovať boje v tomto povstaní. V technike budeme mať 5 tankových premiér. Azda najväčším lákadlom bude originálny STUG III s pôvodným motorom Maybach. V areáli bude aj výstava venovaná SNP, na ktorej sa zúčastnia

aj veteráni (skutoční účastníci bojov). Diváci budú môcť vidieť aj model lietadla Spitfire v skutočnej veľkosti, na ktorom bojovali naši piloti v RAF. Samozrejme, chystáme mnoho ďalšieho, no to si zatiaľ necháme ako prekvapenie pre divákov.”

Zostáva už len dodať, že organizátori odporúčajú divákovi prísť čo najskôr, aby predišli dlhému čakaniu pri príchode do areálu, ktorý sa otvára ráno už o 07:00.

Dušan Pevný

Krížom krážom po Islande

Na potulkách svetom

Keď sme s manželom rozmýšľali, kam by sme vyrazili na svadobnú cestu, zhodli sme sa, že nechceme len také obyčajné vylihovanie pri mori... Jeden z nápadov bol Island, kde som už síce bola, ale ani zďaleka som nevidela všetko... No a bolo to jasné, krajina ohňa a ľadu bude našim cieľom. Pribrali sme dvoch kamarátov, kúpili letenky, objednali auto a už len čakali a tešili sa na deň D.

Mali sme v pláne okruh okolo ostrova, teda nám stačilo bežné auto a žiadne 4x4, ktoré sú do vnútrozemia viac než odporúčané. Ubytovanie sme si brali so sebou - jednoznačne sme sa zhodli na stanovačke, aby naša cesta dostala dobrodružnejší nádych.

Po prilete na medzinárodné letisko v Keď sme v pláne okruh okolo ostrova, teda nám stačilo bežné auto a žiadne 4x4, ktoré sú do vnútrozemia viac než odporúčané. Ubytovanie sme si brali so sebou - jednoznačne sme sa zhodli na stanovačke, aby naša cesta dostala dobrodružnejší nádych.

Po prilete na medzinárodné letisko v Keď sme v pláne okruh okolo ostrova, teda nám stačilo bežné auto a žiadne 4x4, ktoré sú do vnútrozemia viac než odporúčané. Ubytovanie sme si brali so sebou - jednoznačne sme sa zhodli na stanovačke, aby naša cesta dostala dobrodružnejší nádych.

Vydali sme sa na juhozápad po Ring Road, čo je cesta č.1, ktorá z veľkej časti sleduje pobrežie v rámci 1500 km dlhého okruhu okolo celého ostrova. Prvá zastávka bolo historicky a geograficky vzácné miesto Thingvellir, národný park na juhovýchode Islandu pri polostrove Reykjanes. Je jedným z najväčších geologických zlomov na svete, priekopová prepadlina, ktorá označuje miesto, kde sa od seba oddeľujú severoamerická a euroázijská kontinentálna doska. Tieto sa od seba neustále vzdávajú a prepadlina sa rozširuje - každý rok o 1,5cm. V tejto oblasti vznikol okolo roku 930 Althing, najstarší parlament v Európe. Oblasť je zapísaná na zoznam svetového dedičstva UNESCO.

Ďalšou zastávkou bola gejzírová oblasť - najstarším z gejzírov je Geysir, ktorý je niekedy neaktívny aj celý rok, nuž sme sa museli „uspokojiť“ s jeho susedom. Strokkur, ktorý „vybuchuje“ pravidelne každých 5 až 10 minút. Pri svojich erupciách chrlí horúcu vodu do výšky viac než 20 metrov. Nachádza sa tu, samozrejme, aj mnoho menších aktívnych jazierok, ktorých podzemná voda dosahuje 125°C a dokonca aj teplota povrchovej vody sa pohybuje len málo pod bodom varu.

Na našej ceste sme ďalej pokračovali už v chladnejších vodách - prvý z mnohých vodopádov, ktoré som mala v pláne ukázať svojim spolucestovateľom, bol mohutný Gullfoss (Zlatý vodopád). Spolu s národným parkom Thingvellir a termálnym prúdom Geysir tvorí tzv. „Zlatý kruh“ prírodných zaujímavostí.

Po ceste do prvého kempu v dedinke Vík sme sa zastavili pri čarovnom vodopáde Seljalandsfoss, poza ktorý sa dá ísť pešo, a absolvovali sme aj prechádzku na vrchol krásneho dúhového vodopádu Skógafoss. Pobrežná dedinka s 300 obyvateľmi, v ktorej sme strávili prvú noc, je zaujímavá aj dychberúcim výhľadom na tri skalnaté špice vystupujúce z pobrežných vôd - Trolie skaly, o ktorých sa hovorí, že sa jedná o troch skamenených trolov, ktorých na kameň premenilo vychádzajúce slnko, práve keď sa snažili vyviecť na breh lodí.

Kempy sú na Islande veľmi dobre vybavené

- sprchy s teplou vodou, kuchynky a v niektorých dokonca reštaurácia a bazén či vírivka. V nich sme mali možnosť stretnúť ľudí z rôznych kútov sveta, podeliť sa o doterajšie zážitky, dať si tipy, prípadne ochutnať domáce dobroty z dovozu :)

Na Islande sa natáčalo veľa známych filmov či seriálov, jedným z nich bola aj Bondovka „Dnes neumieraj“. Časť deja filmu sa odohrával pri nádhernom ľadovcovom jazere Jökulsárlón, kde nie je problém vidieť tulene. Toto miesto sme, samozrejme, nemohli vynechať. Jazero vzniklo topením sa najväčšieho islandského ľadovca Vatnajökull, ktorý je druhým najväčším v Európe. Vatnajökull je považovaný za jediný súčasný kontinentálny ľadovec Európy a zároveň je tiež jej najväčším súvislým zaľadením. Svojou rozlohou 8100 km² pokrýva zhruba 8-10 % plochy ostrova.

Po ceste na sever Islandu sme navštívili Vodopád Bohov - Godafoss a najsilnejší vodopád v Európe - Detifoss, ktorý sa objavil aj vo filme „Prometeus“. Vidieť vodopád s výškou 45 m a šírkou 100 m je naozaj obrovský zážitok. Sledovať tú masu valiacej sa vody je niečo úžasné, ale už po chvíli je tu človek bez pršiplášťa do nitky premočený. Aj napriek tomu, že sme z časových dôvodov oželeli plavbu za pozorovaním veľrýb, mali sme šťastie a na severe krajiny sme v diaľke jednu spozorovali z brehu. Okrem prírodných krás je možné na pobreží ostrova vidieť niekoľko starých vrakov lodí, ktoré stroskotali v zradných skalnatých plytčinách. Ďalšou zaujímavosťou bola lávová jaskyňa Grjótagjá s 50°C vodou, v ktorej sa natáčal aj seriál „Hra o tróny“. Za zmienku stojí aj výstup a následná prechádzka po obode krátera sopky Hverfjall, ktorý vznikol asi pred 2500 rokmi a je až 1 km široký.

Cestu krajinou nevšednej fauny, flóry a magickej polárnej žiari - ktorá bola pre mňa najväčším zážitkom, sme završili v hlavnom meste - Reykjavíku. Turistickú obuv nahradili tenisky a pokoj ľudoprázdnej krajiny vystriedal čulý mestský ruch. Rozhodne tu je čo vidieť - kostol Hallgrímskirkja - viac než 70 metrová dominantna mesta, ktorá zároveň slúži aj ako

vyhlídková veža, z ktorej sa naskytne nevšedný pohľad na Reykjavík a hory, ktoré ho obklopujú. Historicky je zaujímavou aj budova Höfði - vila, v ktorej Ronald Reagan a Michail Gorbačov jednali na tzv. summite v Reykjavíku, čo bol efektívny krok vedúci ku koncu Studenej vojny. Mesto je plné života, barov, kaviarničiek, reštaurácií či múzeí, napríklad Múzeum islandských ság či Falologické múzeum, ktoré je najväčšie na svete svojho druhu.

Osviežujúce päťstupňové Islandské leto sme napokon po ôsmich dňoch vymenili za domáce horúčavy. Rozdiel takmer 30°C nám dal po prilete poriadne zabráť. No a čo dodať na záver? Krajina je krásna, divoká, ale žijú v nej vládni a priateľskí ľudia. I keď sa našinec musí pripraviť na výrazne vyššie ceny služieb a tovarov, na aké sme zvyknutí doma, Island sa určite oplatí navštíviť. My dúfame, že sa na čarovný Island ešte niekedy vrátime.

Silvia Horniaková - Tanáčová

O ohľaduplnosti

Názor

Často chodím ulicami našej obce, obdivujem krásne rodinné domy, upravené dvory a záhrady. Občas je ale problém prejsť ulicami. Na chodníkoch parkujúce autá znemožňujú bezpečnú chôdzu nielen starším občanom. Niektorí vodiči parkujú čiastočne na chodníkoch a čiastočne na komunikácii. Presne podľa vyhlášky týkajúcej sa parkovania vozidiel. Nebudú si predsa ničť upravené dvory, záhrady, hoci je tam miesta dostatok.

Iní vodiči parkujú bezohľadne na komunikácii, niekedy aj pol metra od chodníka alebo

okraja komunikácie. No a autá v protismere takisto. Problémom je, keď takto zaparkujú vodiči

v oboch smeroch. Tí, ktorí potrebujú prejsť cez takúto komunikáciu, majú smolu. Bud' s autom manévrujú skoro ako Petra Vlhová v slalome, alebo trúbia, či nadávajú. No a najnovším fenoménom je takéto parkovanie nielen na vedľajších, ale i na hlavných komunikáciách vedúcich našou obcou.

Sme dedina. Okrem zopár jedincov, každý rodinný dom má miesto na to, aby sa vozidlá dali parkovať vo vlastných priestoroch. V obci je dostatok verejných plôch, ktoré by sa za určitý poplatok dali prenajať ku krátkodobému, či dlhodobému parkovaniu služobných vozidiel, či nákladných áut.

Že to nie sú obecné pozemky? A či sú? Určite by majiteľ pozemku neodmietol pravidelnú symbolickú cenu za parkovanie cudzích vozidiel. Že to nepovoľuje legislatíva, že to je náročné vybavovanie? A čo tak sankcionovať tých, ktorí majú kde parkovať a neparkujú tam? Uvedomujem si, že je to beh na dlhé trate, ale stačí sa pozrieť do okolitých krajín. Prečo tam to ide a u nás nie? Neboli by naše ulice príťažlivejšie a krajšie bez bariér v podobe áut parkujúcich na uliciach?

Ján Hlások

Vyznanie

Zamyslenie

Veľa ľudí nosí v sebe niečo, čo nikomu nehovorí. Necháva si veci pre seba. Takýto človek žije kolobehom života, no myslením je v tom svojom „kolečku“. V ňom on žije svoj život, mimo nás. Tam je slobodný a šťastný. Jeho malé pozemské nebo. Tam môže byť sám sebou. Môže prejavíť svoj postoj, môže si vypo-

čuť svoju obľúbenú hudbu či pozrieť filmy, ktoré možno netrhajú rekordy a rebríčky. V ňom môže nosiť čokoľvek bez posúdenia či odsúdenia. Tam môže nahlas plakať či buráčať smiechom. Môže robiť čokoľvek, nemusí sa trápiť.

Samota nie je depresia. Samota je ventil. Prevetranie myšlienok, kedy sa obyčajné veci

stávajú najzvláštnejšími. Stačí si nájsť miesto, kde vieš, kto si aspoň na tú malú chvíľu. Tam nemusíš nadávať na „vietor“, ktorý ti prekáža a strapať tvoje vlasy a myšlienky. Tým miestom je naše srdce. Stačí sa iba ubezpečiť, či ho používaš správne...

Dominika Mojžišová

Krčma - miesto DIS (dedinskej informačnej služby) Stalo sa

Poznáte to. Dlho plánovaný víkend s rodinou a kamarátmi je tu a vy sa vydávate konečne na cestu. Takto sme sa aj my vydali užiť si posledné zostatky snehu s partiou do hotela blízko zjazdovky v Podpoľaní. Kamaráti, čo už v danom hoteli boli, ma upozorňovali, že je trochu „socialistický“, ale tak ja som za hocijaké dobrodružstvo a pri tej cene nebolo čo riešiť.

Pracovné povinnosti mi nedovolili vyštartovať spolu s ostatnými a s pár hodinovým sklzom som sa vydal na skoro 200 kilometrovú cestu. Hotel konečne na dohľad, ešte posledný strmý kopec pred nami a už sa vidím, ako mi kamarátka podáva za jeden uvítací hned' ako vystúpim z auta tak, ako to má vždy vo zvyku. Lenže tentokrát ma privítala veta „nemáme ubytko“.

Prvý dojem, jasné, robia si srandu. Ich nevybalené autá, zamrznuté úsmevy a nervozita, ktorú bolo cítiť všade, mi však hovorili, že nie. Ako to? Spýtal som sa. Majiteľ zapísal na ten istý termín aj nejakú partiu z Bratislavy, čo si však pravdepodobne v jeho pravidelnom prísune väčšieho množstva alkoholu nevšimol. Ušiel z chaty, nebral telefón a len odkázal cez personál, že nás chce ubytovať v chatkách nad hotelom. Zarazilo nás, keď sme sa dozvedeli, že o tom, čo sa stalo, vedel dopredu. Napriek tomu si z toho nič nerobil a nechal nás pekne pricestovať k nemu v domnienke, že sa ubytujeme v už spomínaných chatkách. V neposlednom rade, chodníky k chatkám plné šmykľavého ľadu a neodhrnuté od snehu, vo vnútri nevykúrené, na niektorých dokonca vybité okná. Stačilo len deň vopred zavolať, čo sa stalo. Toto nebolo „socializmus“.

Ošarpané steny, opadaná omietka, rozbité schodisko, všade neskutočný bordel, parkovisko pred „hotelom“ čistý ľad, personál znášajúci surové drevo z lesa na kúrenie rezal priamo na prístupovej ceste - toto všetko nasvedčovalo tomu, že pravdepodobne zažijeme Gulag, alebo rýchlo ujdeme preč. Lenže kam? Domov? Unavení po celom dni, to sa nám nechcelo. Musíme sa ubytovať inde.

Po obvolaní susedných hotelov a toho, čo sme našli cez internet nám však postupne mrzol úsmev na perách. Všade obsadené, alebo nás nemohli zobrať všetkých. Dvaja z nás sa vybrali do neďalekého Osrblia. Paľo zamieril rovno tam,

kde sa vie všetko. Nie, nie na obecný úrad, ale do krčmy. Ved' sám má s prácou v nej dlhoročné skúsenosti. Pani krčmárka rozhodila siete a do pár minút sa nám rysovalo ubytovanie. Vyšlo to. Víkend sme strávili v útulných dreveničkách hned' na začiatku Osrblia. Predchádzajúcemu „hotelierovi“ sme zanechali na internete recenziu, ktorá iným poradí, aké možnosti ubytovania ponúka a jeho určite nepoteší. Po prečítaní si predchádzajúcich niekoľko rokov starých recenzií si aj tak myslím, že je mu to jedno. Neboli sme prví, čo u neho tak dopadli.

Tomáš Sliva

Redakcia HLAS

Noviny pripravili: Ing. Martin Jurčo, Gabriel Kádák, Bc. Monika Pevná, Ing. Jozef Kádák, Bc. Radovan Siva, Dušan Pevný, Pavol Kurtiš
Ing. Štefan Šmatlák, Tomáš Sliva, Slavo Tomík, Ing. Vendelín Sedláček, Dominika Mojžišová, Pavol Múdry, Mgr. Vlasta Pevná - korektúry.
Grafická úprava: Jano Kukučka, Tlač: DUO PRINT s.r.o., L. Podjavorinskej 5, Nové Mesto nad Váhom, Prevádzka Trenčín Náklad: 1000 ks.
Periodicita vydania: 6x ročne. Zapísané v Zozname periodickej tlače Ministerstva kultúry SR pod číslom: MK – EV 5100/15.
Vydavateľ: Dušan Pevný, Rozvadze 501, 913 11 Trenčianske Stankovce

Texty sú zverejnené v pôvodnej verzii autorov bez úprav.

Podnety občanov možno zasielať na e-mailovú adresu: hlas.stankovce@gmail.com.

